

חוק שוויון זכויות לאנשים בעלי מוגבלות

ב-1998 חוקק בכנסת ישראל חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח. לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, מוסד לימודים אקדמי חייב לתת שירותים תוך הקפדה על כבוד האדם, הגנה על פרטיותו, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות בנסיבות העניין, באיכות נאותה, בתוך זמן סביר. כמו כן, יש איסור על הפליה של אדם עם מוגבלות או פגיעה בזכותו לנגישות. **במרץ 2016 נכנסו לתוקף תקנות הנגישות במוסדות להשכלה גבוהה. התקנות מחייבות נגישות מלאה הן במבנה ובמרחב הפיסי של המוסדות להשכלה גבוהה והן בשירותי ההשכלה שהמוסדות מעניקים.** בטכניון לומדים כ-12% סטודנטים בעלי מוגבלויות שונות (מגבלות פיזיות, נפשיות, חושיות, בעלי מחלות כרוניות, לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז). **הטכניון מחויב להנגשה של מגוון השירותים ללומדים בתחומים ושם דגש על נגישות אקדמית, נגישות טכנולוגית ונגישות השירות בכל היחידות והמחלקות.** להלן תקציר הנחיות והמלצות להוראה מקדמת עבור סטודנטים בעלי מוגבלות (הרחבה מפורטת ניתן למצוא בעלון הוראה נגישה).

קישורים לקריאה נוספת

לינק לתקנות הנגישות: <http://www.justice.gov.il/Units/NetzivutShivyon/MercazHameidaLenegishut/TchumeiNegishutNosafim/NegishutBechinuch/Pages/Accessibility-Higher-Education.aspx>

לינק לגישת עיצוב אוניברסלי: <http://udloncampus.cast.org/home#>

הכרה בטכניון

סטודנטים בטכניון מקבלים הכרה כבעלי מוגבלות על סמך קריטריונים מוקפדים, מהימנים ותקפים. סטודנט המוכר כבעל מוגבלות פיסית/מוטורית/נפשית, מחויב באבחנה רפואית ע"י רופא מומחה. סטודנט מוכר כבעל לקות למידה ו/או בעל הפרעת קשב וריכוז, מחויב באבחון עדכני באחד ממכוני האבחון המעבירים את אבחון המת"ל שהינו האבחון היחידי שמוכר במוסדות להשכלה גבוהה. במקרים של הפרעת קשב מתקבל גם אבחון של המרפאה לנוירולוגיה קוגניטיבית בב"ח רמב"ם.

סוגי מוגבלויות:

- **מגבלה פיסית/מוטורית** - טווח המחלות הכרוניות הינו רחב ביותר, כשההשפעה על רמת התפקוד משתנה בהתאם. המחלה יכולה לגרום לבעיות בתפקוד היומיומי ובניידות. כמו כן, מגבלת ניידות עשויה להיות קבועה או זמנית, בעלת היקף ואופי משתנים.
- **לקות ראייה** - מגבלת הראייה יכולה להתבטא ברמות שונות של פגיעה בראיה עצמה ובשדה הראייה. למגבלת הראייה מתווספת לעיתים הגבלה בניידות.
- **לקות שמיעה** - לקווי שמיעה נמצאים על רצף מליקוי קל ועד חירשות. סטודנטים כבדי שמיעה נעזרים באמצעי תקשורת כגון קריאת שפתיים, מכשירי שמיעה ועוד.
- **לקות למידה/הפרעת קשב וריכוז** - **לקווי למידה** הוא מושג כללי המתייחס לקבוצה הטרוגנית של הפרעות המתגלות ע"י קשיים משמעותיים ברכישה, בשימוש, בהקשבה, דיבור, קריאה, כתיבה, חשיבה או יכולות מתמטיות. **הפרעת קשב וריכוז** היא הפרעה נירו-פסיכיאטרית שתחילתה בילדות (הפרעה התפתחותית), ומאופיינת בפגיעה ממשית בריכוז ובקשב ו/או בפעלתנות יתר ואימפולסיביות. לקויות למידה והפרעת קשב מופיעים באופן שונה אצל כל סטודנט.
- **מגבלה נפשית** - סטודנטים בעלי מגבלה נפשית מתמודדים עם מחלות כמו דיכאון, סכיזופרניה, חרדה, הפרעות אכילה ועוד. לסטודנטים אלה ישנם מספר קשיים הנגרמים כתוצאה ישירה של המחלה או כתוצאה מתופעות הלואי של הטיפול התרופתי.

סיוע - היחידה לקידום סטודנטים

היחידה לקידום סטודנטים מרכזת את כל נושא התמיכה לסטודנטים בעלי מוגבלויות. להלן חלק מן שירותי התמיכה הניתנים ביחידה:

- **מרכז נגישות** - מרכז הנגישות ממוקם בבניין אולמן, קומה 3. המרכז מאפשר סביבת למידה שקטה ושימוש בתוכנות מחשב ייעודיות. כמו כן, במרכז מתקיימות בחינות על גבי מחשב לסטודנטים בעלי התאמה מיוחדת להיבחות מסוג זה.
- **חוות מחשבים המיועדת לסטודנטים כבדי ראייה** - מרכז הלמידה לכבדי ראייה ממוקם בבניין אולמה קומה 3. המרכז הוקם ע"י עמותת "עלה", עמותה לקידום סטודנטים כבדי ראייה ועיוורים בישראל, בסיוע המוסד לביטוח לאומי. המרכז מצויד במחשבים, בתוכניות מיוחדות ובציוד היקפי המיועד לסטודנטים כבדי ראייה.
- **סיוע ותמיכה פרטנית לסטודנטים בעלי מוגבלות** – הסיוע כולל הפנייה לאבחונים, הסדרת התאמות, הפניה לגורמי טיפול רפואיים לפי מידת הצורך, מתן תמיכה רגשית, הקניית אסטרטגיות למידה יעילות, סיוע בהתארגנות, במתן אסטרטגיות לניהול ותכנון זמן, באסטרטגיות התמודדות במבחנים ועוד.
- שיעורי עזר - במידת הצורך, ניתנים שיעורי עזר פרטניים ע"י סטודנטים מצטיינים. שיעורים אלו הינם בסבסוד חלקי של הטכניון עבור סטודנטים בעלי מוגבלויות.

היחידה לקידום סטודנטים, פרטי התקשרות:

צוות היחידה לקידום סטודנטים עומד לרשותך להתייעצות בכל שאלה: בנין אולמן, קומה 4 04-8249110/2.

pdalia@technion.ac.il	דליה פלד - מנהלת היחידה לקידום סטודנטים
Sigal.blum@technion.ac.il	סיגל בלום – יועצת נגישות לסטודנטים בעלי מוגבלות
Gilbr@technion.ac.il	גיל ברקוביץ' – יועץ לקויות למידה לפקולטות: ה.חשמל, ה.מכונות, כימיה, ה.ביוטכנולוגיה ומזון, תעשייה וניהול, מתמטיקה, ה.כימית, ביולוגיה ורפואה
Rosie@technion.ac.il	רוזי אנגל – יועצת לקויות למידה לפקולטות: ה.אזרחית, מדעי המחשב, פיסיקה, ה.חומרים, ביו-רפואה, חינוך למדע וטכנולוגיה, אווירונאוטיקה, ארכיטקטורה ולימודי תארים מתקדמים

המלצות הנגשה	סוג המגבלה
<ul style="list-style-type: none"> • בשיחה אישית עם הסטודנט/ית, יש להקפיד על ישיבה בגובה העיניים. אם הסטודנט/ית נעזר/ת בכיסא גלגלים, מומלץ לשבת לצדו/ה ולא לעמוד. • חשוב לוודא שחומרי הקריאה סרוקים וזמינים עבור סטודנטים המתקשים לגשת לחומרי הלימוד בספרייה. 	<p>סטודנטים בעל מגבלה פיזית/מוטורית</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מומלץ להסביר את מטלות הקורס בכיתה, בנוסף לפרסום ההנחיות באתר הקורס. • מומלץ לאפשר לסטודנט/ית להקליט את ההרצאה. • מומלץ להקפיד על כתיבה על הלוח בכתב גדול, רצוי בצבעים שחור או כחול וקרוא את הכתוב. • במקרים בהם יש קושי מהותי בתרשימי גרפים ושרטוטים, יש לבחון אפשרות להמרה לפורמט מילולי או לאפשר לסטודנט/ית להתמקד בחומר תיאורטי מופשט. • חשוב לדווח בקול על כל הודעה או שינוי במהלך הקורס או לחלופין בזמן בחינה. 	<p>סטודנטים בעלי לקות ראייה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • בשיחה עם סטודנט/ית כבד/ת שמיעה, יש לשמור על קשר עין ואין להסתיר את הפה. • מומלץ להרצות כאשר הפנים מופנות לכל הכיתה. • במידה ונשאלת שאלה במהלך ההרצאה ע"י אחד הסטודנטים, מומלץ לחזור על השאלה והתשובה. • חשוב להיעזר באמצעי הגברה המצויים בכיתות הלימוד. • מומלץ לאפשר לסטודנט להקליט את ההרצאה או לצלמה באמצעות המכשיר הסלולרי. 	<p>סטודנטים בעל לקות שמיעה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מומלץ להתחיל את השיעור בחזרה על תכני השיעור הקודם ובהצגת הנושאים הצפויים להילמד באותו היום. בסיום השיעור, מומלץ לסכם בקצרה את הנושאים שנלמדו. • מומלץ להשתמש באמצעי המחשה והדגמה במהלך ההרצאה וכן מומלץ להוסיף הסבר מילולי לצג גרפים, תרשימים או טבלאות. • מומלץ להדגיש נקודות חשובות, רעיונות עיקריים ומושגי מפתח. • כאשר אתה נותן משימה, עשה זאת בכתב וגם בעל פה והיה זמין להבהרות. 	<p>סטודנטים המתמודדים עם לקות למידה/הפרעת קשב וריכוז</p>
<ul style="list-style-type: none"> • בשל המחסום הקוגניטיבי, מומלץ ליישם את ההמלצות המוצעות בפרק על לקויות למידה והפרעת קשב וריכוז. • מומלץ לאפשר לסטודנט להקליט את ההרצאה או לצלמה באמצעות המכשיר הסלולרי. 	<p>סטודנטים המתמודדים עם מגבלה נפשית</p>